

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorum Concionatorumque Instruktionen

Borromeo, Carlo

Coloniae, 1587

VD16 B 6753

Quibus temporibus concionandum est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51263)

INSTRUCTIONES.

99

vestitum adhibebit, qui ex regulæ præscripto in choro ad diuinorum officiorum celebritatem adhibetur.

Diaconus, si quando ex facultate permiffa concionatur, super pelliceo etiam utetur & stola, in transfuersum ducta.

Si præterea parochus, aliûsue concionator, in Oratorio, aut Sacello, alibiue concionem habiturus est, ubi suggestus nullus sit aptiorem, decentioremue locum ibi deliget, vnde concionetur.

Poterit autem idem parochus aliquando, cum ita expedire viderit, concionando libro euangeliorum uti: de quo libro ipse sacra verba per clausulas, & sententias distinctè pronuntiabit: tum ordine sigillatim explicabit.

Quibus temporibus concionandum est.

PRÆDICATIONIS munus nullo, neque tempore, neque loco sibi Christus Dominus præfinit: neque Apostoli item qui omni loco, omni que tempore sacrosanctum euangelium disseminarunt. Hinc Cōcio omni loco haberi potest. que prædicandi morè sanctissimi viri, Dominicus, Franciscus, & Vincentius, secuti sunt: qui vel in ipsis agris, conciones habuisse dicuntur. Cum igitur vel temporis, vel loci opportunitas tulerit, nõ solum in Ecclesia, qui locus prædicationis proprius est, sed

G 2   vbique,

vbique, omnique tempore sacra concioni
populus Dei pascendus erit.

Quamobrem Episcopus in primis, ob-
lata tibi occasione, semper, & vbique gregem
suum verbo Dei, salutaribusque documen-
tis pascet pro munere suo pastoralis: cum
eius & dicta, & facta, quasi perpetuam quã-
dam prædicationem ministrare, præbere
ue debeant.

Concio, qui
bus diebus
habenda.

Omnibus autem saltem Dominicis, &
solemnibus diebus festis, in Quadrage-
maque & Aduentu quotidie, aut saltem tri-
bus hebdomadæ diebus, quemadmodum
œcumenica, Synodus Tridentina sancit,
sacras scripturas, diuinamque legem annun-
tiet: & alias, quotiescunque id oppor-
tunè fieri posse iudicauerit.

Idem officium præstabit in sacris qua-
tuor temporibus, scilicet anni solennitatibus,
supplicationibus solemnibus, iubei, in-
dulgentiæue celebritatibus, in synodalibus
actionibus, in omni sacramentorum
administratione, in omni consecratio-
ne, & benedictione solemnibus, & in omni de-
nique muneris episcopalis functione, que
mysterij, quod agit, explicationem postu-
lare videatur.

Quo in pascendi munere usque ad eò dili-
gens erit, ut si quando episcopum, qui a-
liunde venerit, hospitio exceperit, hanc
etiam

etiam occasionem nactus, cum eo agat, ut concionem populo habeat: id quod ex Clementis Pontificis & martyris constitutione in Concilio prouinciali quinto cautum est.

Parochi verò, omnesque animarum curatores itidem omnibus Dominicis, & solennibus diebus festis, & in Quadragesima aduentuque diebus singulis, aut tribus saltem, quibus episcopus iusserit, ex Tridentina sanctione, & prouinciali decreto, verbo Dei populum pascant.

Cum item quatuor ieiuniorum tempora, aduentus Domini, septuagesima, & anniuersariæ Domini solemnitates instant; idque constitutis aliquot antè diebus, ad præscriptum concilij prouincialis tertij.

Idem præstent, quoties sacramenta ministrabunt, idque præsertim catechismo Romano.

Is etiam diebus, cum proximè sacramentum Cõfirmationis ab Episcopo ministrandum erit; ac præsertim de eo sacramento; quò populus ad illud religiose suscipiendum instructior accedat.

Id ipsum etiam agere nõ omittent, cum aliquæ statæ processiones, vel aliæ supplicationes, ob publicam causam extra ordinem indictæ, agentur.

Cum iubileum item celebratur.

Quo præterea die, vel exequias agent, vel ædium benedictionem, vel alterius rei benedicendæ, vel piæ societatis instituendæ, vel cuiusvis rei agendæ, quæ parochi, sacerdotisue officium attingat, munus aggre-
gredientur.

Nemo autem, præter parochum, animarumue curatorem, cuiuscûque ordinis sit, aut quocunque loco concionetur, concionem habebit, vt à Clemente quinto pontifice in concilio Viennensi sancitum est, quæ hora episcopus in eadem vrbe, oppido, locoque concionatur: nisi aliter is concesserit.

Episcopo concionante, alius nemo concionem habeat.

Nec verò etiam parochus, quando episcopus ita iusserit. Illud enim episcopo, cui prædicationis munus præcipuè incumbit, tribui æquissimum est. Proinde ceteri concionatores quibus prædicatio delegata est id etiam non est cur ægre ferant, si in Quadragesima, Aduentu Domini, aliouetempore, certos aliquos dies potissimum episcopus aliquando deligat, quibus in Ecclesia cathedrali, alioueloco, vbi illi concionentur, oues sibi commissas, ipsemet pabulo verbi Dei pascere, aut reficere velit.

Sub concione, ne legatur Missa.

Dum concio habetur, in Ecclesia, vbi habetur, missa non celebretur, ne in loco quidem subterraneo, quæ confessio dicitur.

Videbit etiam concionator, ne à prædicatione qua hora doctrinæ Christianæ scholæ habentur,

benentur, concionetur: neque item, qua hora diuina officia in cathedrali Ecclesia, vel parochiali celebrantur, à quibus populus abduci non debet.

Nenoctu vmquam concionem habeat: Noctu, nō sicubi verò concionem de passione Domini haberi de nocte moris est, in matutinum ^{concionandum.} tempus sextæ feriæ transferat.

Materia sacra concionis, vnde sumenda.

Primò concionator ita suam instituet concionē, vt ex doctrina constet euāgelica: quæ vbique gentiū, & terrarū, omni creaturæ, à Christo Domino, & magistro vitæ iubetur prædicari, ita verò constabit, vt ad illam ipsam præclare contexendam, alia diuinæ legis, diuinarumq; litterarum testimonia, sanctorum patrum disciplinas, & exempla, sacras ecclesiæ traditiones, sanctiores interpretationes, & totius ecclesiasticæ antiquitatis cognitionem rectè, appositeque vt vsu venerit, accommodet.

Euangelicæ igitur historiæ commemorationem nunquam omittet: vt, quod sæpe fit, aliud dicendi argumentum non sumat: nisi vel temporis, vel celebritatis, vel officij, quod peragitur, ratio aliter aliquando deprecare videtur: aut opportunius aliquando censuerit alias Missæ partes tractare, vt mox infra.